

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ ВЧЕНЬ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

освітньо-професійна програма	Політологія
спеціальність	052 Політологія
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
освітній ступінь	бакалавр

Розробник:
Макарець Світлана,
к.іст.н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Гарант:
Приходько Сергій,
к. політ. н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Полтава 2022 р.

Назва навчальної дисципліни	Історія політичних вчень
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	<i>Викладач:</i> Макарець Світлана, к. іст. н., доцент <i>Контакти:</i> ауд. 458 (навчальний корпус № 4) e-mail: svitlana.makarets@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/makarec-svitlana-volodymyrivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	052 Політологія ОПП Політологія
Попередні умови для вивчення дисципліни	Дисципліни, що передують вивченню навчальної дисципліни «Історія політичних вчень» відповідно до структурно-логічної схеми освітньої програми «Політологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: «Основи політології», «Правознавство», «Філософія».

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: оволодіння систематизованими науковими знаннями з історії світової політичної думки через використання різноманітних підходів до вивчення ідей і поглядів зарубіжних та українських мислителів, розвиток творчого політичного мислення, свідомого ставлення до суспільних процесів у державі, формування політичної культури, набуття навичок громадянської поведінки.

Основні завдання навчальної дисципліни: ознайомлення з науковим апаратом, об'єктом та предметом історії політичних вчень, з історією виникнення і розвитку основних напрямів політичної ідеології на всіх етапах розвитку суспільства, знанням історії появи нових передових політичних ідей; опанування інструментарієм науки історії політичних вчень; актуалізація значення традицій та надбань політичної думки в контексті сучасних глобальних процесів та викликів національно-державному будівництву України.

Компетентності:

загальні:

ЗК 01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань, діяти політично й соціально відповідально та свідомо.

спеціальні (фахові, предметні):

СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

СК02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

СК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

Програмні результати навчання:

РН 01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.

РН 07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.

РН 08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

РН 09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

РН 10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

Програма та структура навчальної дисципліни
Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	052ПОЛІТ бд 2022			
	усього	у тому числі		
л		с	с.р.	
Тема 1. Історія політичних вчень як навчальна дисципліна.	12	2	2	8
Тема 2. Політичні вчення у країнах Стародавнього Сходу.	14	2	4	8
Тема 3. Політичні вчення у Стародавній Греції.	12	2	2	8
Тема 4. Політичні вчення Стародавнього Риму.	12	2	2	8
Тема 5. Політичні вчення Західної Європи в період Середньовіччя.	12	2	2	8
Тема 6. Політичні вчення Київської Русі.	12	2	2	8
Тема 7. Політичні вчення доби Відродження та Реформації.	14	2	4	8
Тема 8. Політичні вчення в Голландії та Англії XVII ст.	11	-	2	9
Тема 9. Політичні вчення європейського Просвітництва.	14	2	4	8
Тема 10. Українська політична думка XVI – XVIII ст.	12	2	2	8
Тема 11. Політичні вчення в США в період боротьби за незалежність.	12	2	2	8
Тема 12. Політичні вчення Західної Європи кінця XVIII – першої половини XIX ст.	12	2	2	8
Тема 13. Політичні вчення в Німеччині кінця XVIII – початку XIX ст.	11	-	2	9
Тема 14. Політичні вчення Західної Європи другої половини XIX ст.	14	2	4	8
Тема 15. Українська політична думка XIX ст.	11	-	2	9
Тема 16. Українська політична думка першої половини XX ст.	12	2	2	8
Тема 17. Політичні вчення XX ст.	13	2	2	9
Усього годин	210	28	42	140

Оцінювання результатів навчання
Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування на семінарських заняттях	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Робота з першоджерелами	Екзамен	
PH 01	7	3	3	3	4	20
PH 07	6	2	4	4	4	20
PH 08	7	2	4	3	4	20
PH 09	7	2	3	4	4	20
PH 10	7	3	3	3	4	20
Разом	34	12	17	17	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування на семінарських заняттях	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Робота з першоджерелами	Екзамен	
Тема 1. Історія політичних вчень як навчальна дисципліна.	2	3	1	1		4
Тема 2. Політичні вчення у країнах Стародавнього Сходу.	2		1	1		4
Тема 3. Політичні вчення у Стародавній Греції.	2		1	1		4
Тема 4. Політичні вчення Стародавнього Риму.	2		1	1		4
Тема 5. Політичні вчення Західної Європи в період Середньовіччя.	2		1	1		4
Тема 6. Політичні вчення Київської Русі.	2		1	1		7
Тема 7. Політичні вчення доби Відродження та Реформації.	2		1	1		4
Тема 8. Політичні вчення в Голландії та Англії XVII ст.	2		1	1		4
Тема 9. Політичні вчення європейського Просвітництва.	2		1	1		7
Тема 10. Українська політична думка XVI – XVIII ст.	2		1	1		4
Тема 11. Політичні вчення в США в період боротьби за незалежність.	2		1	1		4
Тема 12. Політичні вчення Західної Європи кінця XVIII – першої половини XIX ст.	2		1	1		4
Тема 13. Політичні вчення в Німеччині кінця XVIII – початку XIX ст.	2		1	1		4

Тема 14. Політичні вчення Західної Європи другої половини XIX ст.	2	3	1	1		7
Тема 15. Українська політична думка XIX ст.	2		1	1		4
Тема 16. Українська політична думка першої половини XX ст.	2		1	1		4
Тема 17. Політичні вчення XX ст.	2	3	1	1		7
ЕКЗАМЕН					20	20
Разом	34	12	17	17	20	100

Шкала та критерії оцінювання

Опитування на семінарських заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу, відповідь чітка і завершена, без помилок. Ознайомлений з найважливішими досягненнями вітчизняної і зарубіжної політології, науковими концепціями, та, головне вміє їх використовувати під час відповіді на запитання, вміє ставити під сумнів сталі принципи та ідеї. Знає політологічну термінологію, відмінно володіє понятійним апаратом; вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати політологічний матеріал. Здатен самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати погляди представників політичної думки, суспільні явища, політичні процеси і тенденції у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах, пропонувати способи розв'язання суспільних проблем; будує переконливу аргументацію, демонструючи високий рівень розвитку політологічного мислення.
1	Здобувач вищої освіти має достатні знання програмного матеріалу, проте допускає у відповіді деякі неточності; відповідь не завжди чітка і спрощена. Ознайомлений з досягненнями вітчизняної та зарубіжної політичної науки, науковими концепціями на рівні їх перерахунку. Посередньо знає політологічну термінологію і володіє понятійним апаратом. У процесі систематизації, співставлення, аналізу політологічного матеріалу відчуває труднощі. Здатен посередньо оцінювати погляди представників політичної думки, суспільні явища, політичні процеси і тенденції у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. Може застосовувати політологічне мислення для розв'язання окремих теоретичних і практичних проблем у політичній сфері.
0	Здобувач вищої освіти під час відповіді демонструє елементарний рівень засвоєння навчального матеріалу, викладає його непослідовно і невпевнено, допускає суттєві помилки у викладенні фактів, що спотворюють їх зміст; не виявляє здібностей до будь-якої систематизації предмету, методів, понятійно-категоріального апарату політичної науки. Не здатен оцінювати суспільні явища, політичні процеси і тенденції у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. Або відповідь відсутня

Розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання	
3	із 30 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 21-30 питань	Продемонстрований високий рівень володіння програмним матеріалом: здобувач вищої освіти розуміє предметну область, володіє базовим категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки; відмінно орієнтується в досягненнях класичної та сучасної політичної думки; застосовує політологічне мислення для вирішення поставлених завдань; може аналізувати і оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.
2	із 30 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 11-20 питань	Продемонстрований належний рівень володіння програмним матеріалом: здобувач вищої освіти розуміє предметну область, володіє базовим категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки, хоча в деяких випадках і припускається помилок; достатньо ознайомлений з досягненнями класичної та сучасної політичної думки; застосовує політологічне мислення для вирішення поставлених завдань; виникають деякі труднощі в процесі аналізу і оцінки політичних процесів та явищ у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.
1	із 30 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 1-10 питань	Продемонстрований низький рівень володіння програмним матеріалом: здобувач вищої освіти розуміє предметну область; частково володіє базовим категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки; фрагментарно ознайомлений з досягненнями класичної та сучасної політичної думки; майже не застосовує політологічне мислення для вирішення поставлених завдань; виникають серйозні труднощі в процесі аналізу і оцінки політичних процесів та явищ у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.
0	усі завдання виконано неправильно	Здобувач вищої освіти не володіє програмним матеріалом: не розуміє предметну область; не володіє базовим категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки; не ознайомлений з досягненнями класичної та сучасної політичної думки; не застосовує політологічне мислення для вирішення поставлених завдань; має труднощі в процесі аналізу і оцінки політичних процесів та явищ у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

Виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	<p>Виконані завдання самостійної роботи демонструють розуміння здобувачем вищої освіти предметної області; належне розуміння історії політичних вчень в цілому, головних етапів її розвитку. Здобувач вищої освіти характеризує вчення представників політичної думки, визначальні явища та події у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах; загалом вільно володіє категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки; ознайомлений з основними джерелами, що репрезентують найважливіші здобутки класичної та сучасної політичної думки; вміє застосовувати політологічне мислення в процесі аналізу, систематизації та оцінки поглядів представників політичної думки різних епох.</p> <p>Завдання самостійної роботи з теми виконане в повному обсязі, допускаються незначні неточності.</p>
0	<p>Здобувач вищої освіти не здатен характеризувати вчення представників політичної думки, визначальні явища та події у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах; не володіє категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки; не ознайомлений з основними джерелами, що репрезентують найважливіші здобутки класичної та сучасної політичної думки; не вміє застосовувати політологічне мислення в процесі аналізу, систематизації та оцінки поглядів представників політичної думки різних епох.</p> <p>Завдання самостійної роботи з теми виконане з великою кількістю грубих помилок, або не виконане взагалі.</p>

Робота з першоджерелами

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	<p>Виконана робота демонструє обізнаність здобувача вищої освіти з основними джерелами, що репрезентують найважливіші здобутки класичної та сучасної політичної думки; розуміння предметної області. На основі першоджерел здобувач вищої освіти аналізує й оцінює погляди представників політичної думки, визначальні явища та події у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. Політологічні терміни і поняття використані правильно, в достатній кількості. Конспект першоджерела відображає його основні положення, ідеї. Містить власні зауваження і коментарі.</p>
0	<p>Презентована робота не демонструє обізнаність здобувача вищої освіти з основними джерелами, що репрезентують найважливіші здобутки класичної та сучасної політичної думки; розуміння предметної області. Здобувач вищої освіти не здатен на основі першоджерел аналізувати й оцінювати погляди представників політичної думки, визначальні явища та події. Конспект першоджерела не відображає його основні положення, ідеї.</p> <p>Робота не виконана взагалі.</p>

Екзамен

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
для 1-го і 2-го теоретичних питань	0	Відсутні знання програмного матеріалу; відповідь на питання білета помилкова; відсутнє володіння необхідними для виконання завдання вміннями і навичками.
	1	Здобувач вищої освіти демонструє мінімальне знання фактичного матеріалу, занадто поверхнево характеризує вчення представників політичної думки; наявні грубі помилки в знанні фактичного матеріалу, у трактуванні політологічних понять і термінів, які використовує здобувач вищої освіти. Знання основних джерел, що репрезентують найважливіші здобутки класичної та сучасної політичної думки, взагалі відсутнє. Відповідь несамотійна, безсистемна.
	2	Немає знань більшої частини програмного матеріалу та головного фактичного матеріалу; здобувач вищої освіти поверхнево характеризує вчення представників політичної думки, визначальні явища та події у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах; наявні грубі помилки в знанні фактичного матеріалу, у трактуванні політологічних понять і термінів, які використовує здобувач вищої освіти. Знання основних джерел, що репрезентують найважливіші здобутки класичної та сучасної політичної думки, взагалі відсутнє. Відповідь несамотійна, безсистемна.
	3	Наявні знання основної частини програмного матеріалу, але питання розкриваються неповно, здобувач вищої освіти поверхнево характеризує вчення представників політичної думки, визначальні явища та події у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах; наявні суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу та висновках. Категорійно-понятійний апарат сучасної політичної науки, яким оперує здобувач вищої освіти, обмежений; зустрічаються неточності у трактуванні понять і термінів. Знання основних джерел, що репрезентують найважливіші здобутки класичної та сучасної політичної думки, зводяться до простого їх перерахунку. Відповідь непослідовна, недостатньо самотійна, аргументація і оцінка політичної думки та політичних процесів і явищ, в контексті яких вона формувалася, слабка.
	4	Знання в обсязі програми є достатніми, показано належне розуміння історії політичних вчень в цілому, головних етапів її розвитку. Здобувач вищої освіти характеризує вчення представників політичної думки, визначальні явища та події у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах; загалом вільно володіє категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Відповідь намагається ілюструвати (хоча і не в повній мірі) інформацією із основних джерел, що репрезентують найважливіші здобутки класичної та сучасної політичної думки. Самостійно, логічно і послідовно здійснюються узагальнення та робляться висновки. Проте у здобувача вищої освіти виникають деякі ускладнення в процесі аналізу історичних подій та окремих фактів, їх критичної оцінки; спостерігаються труднощі при доборі аргументів для підтвердження власної думки.
5	Знання в обсязі програми є глибокими, показано належне розуміння історії політичних вчень в цілому, головних етапів її	

		розвитку. Здобувач вищої освіти характеризує вчення представників політичної думки, визначальні явища та події у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах; вільно володіє категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Показано знання основних джерел, що репрезентують найважливіші здобутки класичної та сучасної політичної думки. Самостійно, логічно і послідовно здійснюються узагальнення та робляться висновки. Проте у здобувача вищої освіти виникають деякі ускладнення в процесі аналізу історичних подій та окремих фактів, їх критичної оцінки; припускаються незначні помилки при доборі аргументів для підтвердження власної думки.
	6	Продемонстровано вільне володіння визначеними програмою знаннями, уміннями та навичками; показано глибоке розуміння історії політичних вчень в цілому, вміння аналізувати головні її етапи, явища та події у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах; відмінне володіння категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Правильно і в достатній кількості підібрано необхідні для відповіді факти; наявне вміння систематизувати знання, структурувати історичний процес в цілому та окремі його етапи; продемонстровано вміння робити на основі історичного матеріалу обґрунтовані висновки та узагальнення; доведено вміння критично оцінювати історичну спадщину; у ході відповіді демонструються навички самостійного політологічного мислення, самостійного аналізу історичних джерел, що репрезентують найважливіші здобутки класичної та сучасної політичної думки; здатність аргументовано відстоювати власну точку зору; відповідь чітка, логічна, послідовна і завершена. Проте помітні деякі труднощі із висловлюванням власного ставлення щодо винесеної проблеми.
	7	Продемонстровано вільне володіння визначеними програмою знаннями, уміннями та навичками; показано глибоке розуміння історії політичних вчень в цілому, вміння аналізувати головні її етапи, явища та події у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах; відмінне володіння категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Правильно і в достатній кількості підібрано необхідні для відповіді факти; наявне вміння систематизувати знання, структурувати історичний процес в цілому та окремі його етапи; продемонстровано вміння робити на основі історичного матеріалу обґрунтовані висновки та узагальнення; доведено вміння критично оцінювати історичну спадщину, висловлюється власне ставлення; у ході відповіді демонструються навички самостійного політологічного мислення, самостійного аналізу історичних джерел, що репрезентують найважливіші здобутки класичної та сучасної політичної думки; здатність аргументовано відстоювати власну точку зору; відповідь чітка, логічна, послідовна і завершена.
для 3-го теоретичного питання	0	Відсутні знання програмного матеріалу; відповідь на питання білета помилкова; відсутнє володіння необхідними для виконання завдання уміннями і навичками.
	1	Немає знань більшої частини програмного матеріалу та

		<p>головного фактичного матеріалу; здобувач вищої освіти поверхнево характеризує вчення представників політичної думки, визначальні явища та події у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах; наявні грубі помилки в знанні фактичного матеріалу, у трактуванні політологічних понять і термінів, які використовує здобувач вищої освіти. Знання основних джерел, що репрезентують найважливіші здобутки класичної та сучасної політичної думки, взагалі відсутні. Відповідь несаможиття, безсистемна.</p>
	2	<p>Наявні знання основної частини програмного матеріалу, але питання розкриваються неповно, здобувач вищої освіти поверхнево характеризує вчення представників політичної думки, визначальні явища та події у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах; наявні суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу та висновках. Категорійно-понятійний апарат сучасної політичної науки, яким оперує здобувач вищої освіти, обмежений; зустрічаються неточності у трактуванні понять і термінів. Знання основних джерел, що репрезентують найважливіші здобутки класичної та сучасної політичної думки, зводяться до простого їх перерахунку. Відповідь непослідовна, недостатньо саможиття, аргументація і оцінка політичної думки та політичних процесів і явищ, в контексті яких вона формувалася, слабка.</p>
	3	<p>Знання в обсязі програми є достатніми, показано належне розуміння історії політичних вчень в цілому, головних етапів її розвитку. Здобувач вищої освіти характеризує вчення представників політичної думки, визначальні явища та події у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах; загалом вільно володіє категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Відповідь намагається ілюструвати (хоча і не в повній мірі) інформацією із основних джерел, що репрезентують найважливіші здобутки класичної та сучасної політичної думки. Саможиття, логічно і послідовно здійснюються узагальнення та робляться висновки. Проте у здобувача вищої освіти виникають деякі ускладнення в процесі аналізу історичних подій та окремих фактів, їх критичної оцінки; спостерігаються труднощі при доборі аргументів для підтвердження власної думки.</p>
	4	<p>Знання в обсязі програми є глибокими, показано належне розуміння історії політичних вчень в цілому, головних етапів її розвитку. Здобувач вищої освіти характеризує вчення представників політичної думки, визначальні явища та події у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах; вільно володіє категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Показано знання основних джерел, що репрезентують найважливіші здобутки класичної та сучасної політичної думки. Саможиття, логічно і послідовно здійснюються узагальнення та робляться висновки. Проте у здобувача вищої освіти виникають деякі ускладнення в процесі аналізу історичних подій та окремих фактів, їх критичної оцінки; припускаються незначні помилки при доборі аргументів для підтвердження власної думки.</p>
	5	<p>Продемонстровано вільне володіння визначеними програмою знаннями, уміннями та навичками; показано глибоке розуміння</p>

	<p>історії політичних вчень в цілому, вміння аналізувати головні її етапи, явища та події у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах; відмінне володіння категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Правильно і в достатній кількості підібрано необхідні для відповіді факти; наявне вміння систематизувати знання, структурувати історичний процес в цілому та окремі його етапи; продемонстровано вміння робити на основі історичного матеріалу обґрунтовані висновки та узагальнення; доведено вміння критично оцінювати історичну спадщину; у ході відповіді демонструються навички самостійного політологічного мислення, самостійного аналізу історичних джерел, що репрезентують найважливіші здобутки класичної та сучасної політичної думки; здатність аргументовано відстоювати власну точку зору; відповідь чітка, логічна, послідовна і завершена. Проте помітні деякі труднощі із висловлюванням власного ставлення щодо винесеної проблеми.</p>
6	<p>Продемонстровано вільне володіння визначеними програмою знаннями, уміннями та навичками; показано глибоке розуміння історії політичних вчень в цілому, вміння аналізувати головні її етапи, явища та події у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах; відмінне володіння категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Правильно і в достатній кількості підібрано необхідні для відповіді факти; наявне вміння систематизувати знання, структурувати історичний процес в цілому та окремі його етапи; продемонстровано вміння робити на основі історичного матеріалу обґрунтовані висновки та узагальнення; доведено вміння критично оцінювати історичну спадщину, висловлюється власне ставлення; у ході відповіді демонструються навички самостійного політологічного мислення, самостійного аналізу історичних джерел, що репрезентують найважливіші здобутки класичної та сучасної політичної думки; здатність аргументовано відстоювати власну точку зору; відповідь чітка, логічна, послідовна і завершена.</p>

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 210.

Кількість кредитів – 7,0.

Форма семестрового контролю – екзамен.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. У разі відсутності здобувача вищої освіти на семінарських заняттях з поважної причини (документальне підтвердження) надається право відпрацювати пропущене заняття, у разі відсутності без поважних причин – здобувач вищої освіти не одержує бали за семінарське заняття і позбавлений права на їхнє відпрацювання.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів. Списування під час виконання тестових завдань, екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті, перед опануванням цієї навчальної дисципліни. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні, набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf>

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Гончарук-Чолач Т. В., Томахів В. Я. Історія українських та зарубіжних політичних вчень : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2020. 226 с.
2. Зозуля Є. В., Туренко О. С., Іванов І. В. Історія вчень про державу і право : навч. посіб. Херсон : «Олді-Плюс», 2018. 308 с.
3. Історія політичної думки : підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми ; І. В. Алексєєнко, Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна та ін. Львів : «Новий Світ – 2000», 2016. 1000 с.
4. Історія політичної думки : підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, І. Ю. Вільчинська та ін. 2-е вид., перероб. і доп. Львів : «Новий Світ–2000», 2017. Т.1. : Від зародження до початку ХХ ст. 403 с.
5. Історія політичної думки України : підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми ; І. Вдовичин, І. Вільчинська, Є. Перегуда та ін. Львів : Новий Світ-2000, 2017. 632 с.
6. Кормич А. І. Історія вчень про державу і право : навч. посіб. 4-те вид., доповн., у 2-х част. Київ : Алерта, 2015. 416 с.
7. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи : підручник : у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін. Львів : «Новий Світ-2000», 2016. Т. 1. 516 с.
8. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи: підручник : у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін. Львів : «Новий Світ-2000», 2017. Т. 2. 535 с.

Допоміжні

1. Енциклопедія політичної думки / за редакцією Девіда Міллера, Дженет Коулмен, Вільяма Конноллі, Алана Райана. Київ : Дух і Літера, 2000. 472 с.
2. Журавльов Д., Коротюк О., Лавринович О. Історія політичних і правових вчень. Від стародавніх часів до XVII століття. Київ : ОВК, 2021. 237 с.
3. Історія політичної думки ХХ–ХХІ століття в першоджерелах : навч. посіб. / А. І. Колісніченко, Ю. Л. Подасенко, А. С. Соловйова, С. І. Шкірчак, А. І. Штевіна. Миколаїв : Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. Т. 2. 292 с.
4. Історія політичної думки : навч. енцикл. словник-довідник для студентів вищ. навч. закл. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; В. М. Денисенко, Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін. Львів : «Новий Світ – 2000», 2014. 766 с.
5. Класики політичної думки від Платона до Макса Вебера / під ред. Є. Причепія. Київ : Тандем, 2002. 580 с.
6. Колісніченко А. І., Шкіряк С. І. Історія політичної думки ХХ – ХХІ століть у першоджерелах : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2011. Т. 1. 404 с.
7. Колісніченко А. І. Історія держави і політико-правових вчень Стародавньої Греції та Риму : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во МФ НаУКМА, 2002. 274 с.

8. Колісніченко А. І. Хрестоматія з історії греко-римських політико-правових вчень Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2005. 192 с.
9. Кухта Б., Романюк А., Поліщук М. Хто є хто в європейській та американській політології. Малий політологічний словникю Львів : Кальварія, 1995. 287 с.
10. Політична енциклопедія / редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. Київ : Парламентське видавництво, 2011. 808 с.
11. Політологія: сучасні терміни і поняття. Короткий навчальний словник-довідник для студентів ВНЗ I-IV рівнів акредитації. 4-те видання, виправлене і доповнене / укладач В. М. Піча, наук. редакція Л. Д. Климанської, Я. Б. Турчин, Н. М. Хоми. Львів : Новий Світ –2000, 2015. 516 с.
12. Приходько С. М., Макарець С. В. Типологія політичних режимів у політичній концепції В'ячеслава Липинського. *Гілея: науковий вісник*. Київ : «Видавництво «Гілея», 2019. Вип. 145 (№ 6). Ч. 3. Політичні науки. С. 86–89.
13. Приходько С. М., Макарець С. В. Особливості українських політичних процесів у контексті демократичних і посткомуністичних трансформацій. *Гілея: науковий вісник*. Київ : «Видавництво «Гілея», 2019. Вип. 151 (№12). Ч. 3. Політичні науки. С. 62–66.
14. Приходько С. М., Макарець С. В. Інститут президенства в країнах Центральної та Східної Європи. *Гілея: науковий вісник*. Київ : «Видавництво «Гілея», 2020. Вип. 156 (№ 5). С. 339–342.
15. Романюк А. С. Історія західних політичних вчень: політичні доктрини ХХ – початку ХХІ ст. : навч. посіб. Київ : Знання, 2011. 255 с.
16. Ханстантинов В.О. Практикум з історії політичних і правових вчень : навч. посіб. Миколаїв : МНАУ, 2014. 200 с.
17. Хрестоматія з історії всесвітньої політичної думки : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во МФ НаУКМА, 2002. 220 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт альманаху «Грані». URL: <http://www.grani.org.ua/>
2. Сайт журналу «Віче». URL: <http://www.viche.info/>
3. Сайт журналу «Нова парадигма». URL: <http://www.novaparadigma.org.ua/>
4. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua/>
5. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень. URL: <http://www.ucipr.kiev.ua/>
6. Сайт Українського центру політичного менеджменту. URL: <http://www.politik.org.ua/>
7. Сайт міжнародного центру перспективних досліджень. URL: <http://www.icps.kiev.ua/library>